Otrdiena, 2014. gada 4. februāra

P7_TA(2014)0065

Viedtīklu attīstības vietējā un reģionālā ietekme

Eiropas Parlamenta 2014. gada 4. februāra rezolūcija par viedtīklu attīstības vietējo un reģionālo ietekmi (2013/2128(INI))

(2017/C 093/07)

Eiropas Parlaments,

— ņemot vērā Līguma par Eiropas Savienības darbību 174., 175., 176., 177., 178. un 191. pantu,

— ņemot vērā Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pantu,

— ņemot vērā LESD pievienoto 26. protokolu,

— ņemot vērā Komisijas 2010. gada 3. marta paziņojumu "Eiropa 2020. Stratēģija gudrai, ilgtspējīgai un integrējošai izaugsmei" (COM(2010)2020),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1303/2013, ar ko paredz kopīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu, Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un vispārīgus noteikumus par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, Eiropas Sociālo fondu, Kohēzijas fondu un Eiropas Jūrlietu un zivsaimniecības fondu un atceļ Regulu (EK) Nr. 1083/2006 ([1]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1301/2013 par Eiropas Reģionālās attīstības fondu un īpašiem noteikumiem attiecībā uz mērķi "Investīcijas izaugsmei un nodarbinātībai" un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1080/2006 ([2]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1300/2013 par Kohēzijas fondu un par Padomes Regulas (EK) Nr. 1084/2006 atcelšanu ([3]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 11. decembra Regulu (ES) Nr. 1298/2013, ar ko groza Padomes Regulu (EK) Nr. 1083/2006 attiecībā uz Eiropas Sociālā fonda finanšu piešķīrumu konkrētām dalībvalstīm ([4]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1299/2013 par īpašiem noteikumiem par atbalstu no Eiropas Reģionālās attīstības fonda saistībā ar Eiropas teritoriālās sadarbības mērķi ([5]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2013. gada 17. decembra Regulu (ES) Nr. 1302/2013, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 1082/2006 par Eiropas teritoriālās sadarbības grupu (ETSG) attiecībā uz šādu grupu izveides un darbības precizēšanu, vienkāršošanu un uzlabošanu ([6]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 13. jūlija Direktīvu 2009/72/EK par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un par Direktīvas 2003/54/EK atcelšanu ([7]),

— ņemot vērā Kopienas pamatnostādnes par valsts atbalstu vides aizsardzībai ([8]),

([1]) OV L 347, 20.12.2013., 320. lpp.
([2]) OV L 347, 20.12.2013., 289. lpp.
([3]) OV L 347, 20.12.2013., 281. lpp.
([4]) OV L 347, 20.12.2013., 256. lpp.
([5]) OV L 347, 20.12.2013., 259. lpp.
([6]) OV L 347, 20.12.2013., 303. lpp.
([7]) OV L 211, 14.8.2009., 55. lpp.
([8]) OV C 82, 1.4.2008., 1. lpp.

— ņemot vērā Padomes 2013. gada 22. jūlija Regulu (ES) Nr. 734/2013, ar ko groza Regulu (EK) Nr. 659/1999, ar kuru nosaka sīki izstrādātus noteikumus EK līguma 93. panta piemērošanai ([1]),

— ņemot vērā Komisijas paziņojumu "ES pamatnostādnes valsts atbalsta noteikumu piemērošanai attiecībā uz platjoslas tīklu ātru izvēršanu" ([2]),

— ņemot vērā Komisijas 2011. gada 12. aprīļa paziņojumu "Viedie tīkli. No inovācijas līdz ieviešanai" (COM(2011)0202),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2009. gada 23. aprīļa Direktīvu 2009/28/EK par atjaunojamo energoresursu izmantošanas veicināšanu un ar ko groza un sekojoši atceļ Direktīvas 2001/77/EK un 2003/30/EK ([3]),

— ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2012. gada 25. oktobra Direktīvu 2012/27/ES par energoefektivitāti, ar ko groza Direktīvas 2009/125/EK un 2010/30/ES un atceļ Direktīvu 2004/8/EK un 2006/32/EK ([4]),

— ņemot vērā Komisijas 2011. gada 8. marta paziņojumu "Ceļvedis virzībai uz konkurētspējīgu ekonomiku ar zemu oglekļa dioksīda emisiju līmeni 2050. gadā" (COM(2011)0112),

— ņemot vērā Komisijas 2012. gada 15. novembra paziņojumu "Kā panākt, lai iekšējais enerģijas tirgus patiešām funkcionētu" (COM(2012)0663),

— ņemot vērā Komisijas 2012. gada 6. jūnija paziņojumu "Enerģija no atjaunojamajiem energoresursiem — būtiska Eiropas enerģijas tirgus sastāvdaļa" (COM(2012)0271),

— ņemot vērā Komisijas 2013. gada 27. marta Zaļo grāmatu "Klimata un enerģētikas politikas satvars 2030. gadam" (COM(2013)0169),

— ņemot vērā Parlamenta 2013. gada 12. septembra rezolūciju par mikroģenerāciju — elektroenerģijas un siltuma ražošana nelielā apjomā ([5]),

— ņemot vērā 2013. gada 16. janvāra rezolūciju par ES kohēzijas politikas un tās dalībnieku lomu Eiropas jaunās enerģētikas politikas īstenošanā ([6]),

— ņemot vērā 2013. gada 10. septembra rezolūciju par kohēzijas politikā paredzēto energoefektivitātes veicināšanas pasākumu īstenošanu un ietekmi ([7]),

— ņemot vērā 2012. gada 25. janvāra priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti (Vispārīgā datu aizsardzības regula) (COM(2012)0011),

— ņemot vērā Komisijas dienestu 2008. gada 14. novembra darba dokumentu "Reģioni 2020. gadā — ES reģionu nākotnes problēmu novērtējums" (SEC(2008)2868),

— ņemot vērā Komisijas 2010. gada 6. oktobra paziņojumu "Reģionālās politikas ieguldījums stratēģijā "Eiropa 2020" paredzētajā gudrā izaugsmē" – (COM(2010)0553),

— ņemot vērā apspriešanai paredzēto dokumentu, kurā ir ietverts projekts Komisijas XXX Regulai (ES) Nr. …/…, kas atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu,

— ņemot vērā Reglamenta 48. pantu,

— ņemot vērā Reģionālās attīstības komitejas ziņojumu un Rūpniecības, pētniecības un enerģētikas komitejas atzinumu (A7-0019/2014),

---

([1]) OV L 204, 31.7.2013., 15. lpp.
([2]) OV C 25, 26.1.2013., 1. lpp.
([3]) OV L 140, 5.6.2009., 16. lpp.
([4]) OV L 315, 14.11.2012., 1. lpp.
([5]) Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0374.
([6]) Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0017.
([7]) Pieņemtie teksti, P7_TA(2013)0345.

Otrdiena, 2014. gada 4. februāra

A. tā kā daudzi labākās prakses piemēri, piemēram, Burgenlandes reģions, "MaRes" (Makronēzijas pētniecības stratēģija) projekts un "Zaļo salu projekts", Enerģijas ieleja Nīderlandē, Atjaunošanas paraugreģions Harca Vācijā, Hoštetina Čehijā, projekts *Orkney Micro Renewables* Skotijā, kā arī izmēģinājuma projektos iekļautās pilsētas un kopienas Komisijas iniciatīvā *CONCERTO* vai iniciatīvā *CO-POWER* enerģijas efektīvas izmantošanas un enerģijas decentralizētas ražošanas jomā pierāda, ka vietējās kopienas un iedzīvotāji var kļūt par ražojošiem patērētājiem, kas ražo enerģiju savām vajadzībām, vienlaikus pārdodot to tīklam vai saņem atlaidi par elektroenerģiju, izmantojot neto uzskaiti, kopā ar citiem dalībniekiem darbojoties virtuālajās spēkstacijās, gūst maksimālu labumu, iesaistot visus dalībniekus reģionālo darbību plānošanā un īstenošanā, veicinot aktīvu līdzdalību un informācijas apmaiņu un veidojot holistisku pieeju, iesaistot citas ar enerģiju saistītas nozares, piemēram, transporta un mājokļu nozares, izmantojot gudrus finansiālā atbalsta mehānismus un radot jaunas darbavietas;

B. tā kā Parlaments ir pieņēmis ziņojumus par ES kohēzijas politikas nozīmi un tās dalībniekiem jaunās Eiropas enerģētikas politikas īstenošanā un par energoefektivitātes pasākumu īstenošanu un ietekmi kohēzijas politikas ietvaros;

C. tā kā personas dati, kas apkopoti saistībā ar viedo energosistēmu darbību, ir ļoti sensitīvi, jo tie var tikt izmantoti, lai gūtu ieskatu patērētāju uzvedībā, un tā kā tādēļ ir jānodrošina īpaša šo datu aizsardzība,

Jaunas iespējas reģionu ekonomikai

1. atzinīgi vērtē to, ka reģionos enerģijas ražošanas un patērēšanas jomā notikusi paradigmas maiņa, neelastīgu tradicionālo modeli, kura darbības pamatā ir pamatslodzes nodrošināšanas princips, aizstājot ar mainīgu, decentralizētu un vietēju ražošanu, lielu daļu nelielā daudzumā saražotas enerģijas no atjaunojamiem energoresursiem apvienojot ar elastīgu un atsaucīgu pieprasījumu un dalītu uzglabāšanu; atzīst — lai saglabātu ilgtspējīgu attīstību un apmierinātu nākotnes pieprasījuma prasības, būtu jāsekmē jauni enerģijas ražošanas un patēriņa modeļi, kuru pamatā ir decentralizēta un vietēja ražošana; uzsver, ka viedtīklam ir būtiska nozīme, lai šāda paradigmas maiņa notiktu, un ka viedtīkla ieviešana būtu jāiekļauj visaptverošā starpnozaru pieejā reģionālajai attīstībai, lai maksimāli palielinātu reģionu ieguvumus un tirgus iespējas, kā arī lai sekmētu ilgtspēju, izaugsmi un inovācijas;

2. norāda, ka daudzi Eiropas reģioni ir īstenojuši tādus projektus esošās ES struktūras ietvaros, kuri ir sekmējuši gan sinerģijas konkrētajās jomās, gan enerģijas ilgtspēju un atjaunojamo energoresursu izmantošanu, publiskajiem un privātajiem partneriem apvienojot centienus, lai izpētītu reģiona izaugsmes iespējas enerģētikas sektorā, agrīnā posmā piesaistot Eiropas struktūrfondu un Investīciju fonda (*ESIF*) resursus, veidojot mērķtiecīgas partnerības vietējā, reģionālā, valsts un Eiropas līmenī un efektīvi un decentralizēti īstenojot stratēģijas vietējo energoresursu izmantošanai;

3. uzsver viedtīklu daudzās priekšrocības siltumnīcefekta gāzu samazināšanā, no atjaunojamiem resursiem iegūtās enerģijas daļas palielināšanā, mājsaimniecību apgādes drošības garantēšanā un ģenerācijas decentralizācijā, apstākļu radīšanā elektroenerģijas efektīvai izmantošanai transportā, iespēju nodrošināšanā patērētājiem pielāgot patēriņu tā, lai savas vajadzības varētu apmierināt par zemākajām cenām un tajā pašā laikā taupot enerģiju, paaugstinot energoefektivitāti, taupot elektroenerģiju, samazinot dārgus ieguldījumus elektrotīklos, lietojot elektroenerģiju ārpus maksimālās noslodzes laika periodiem un veicinot ES tehnoloģiju inovācijas un attīstību; uzsver pilsoņu līdzdalības nozīmi visos posmos, tostarp modernas uzskaites infrastruktūras ieviešanas nozīmi, kura nodrošina divvirzienu informācijas plūsmu, arī sadales sistēmu operatoru (SSO) un viedtīklu tehnoloģiju piegādātāju plānotajās darbībās; uzsver arī, ka viedtīklu attīstība un izmantošana būtiski samazina enerģijas zudumus pārvades un sadales laikā; norāda, ka var izmantot tīklu automātisku pārkonfigurēšanu, lai novērstu vai atjaunotu enerģijas padeves pārtraukumus, izmantojot "pašārstēšanās" iespējas; tomēr norāda, ka valstu atbalstu sistēmās dažādos reģionos par prioritāti nav noteikts ar atjaunojamiem energoresursiem saistītu tehnoloģiju izmantošanas efektīvākais veids privātām mājsaimniecībām;

4. šajā sakarībā uzsver ģeogrāfiskās (vai teritoriālās) iespējas veikt pārmaiņas energotīklos un veicināt viedtīklus nelabvēlīgākā stāvoklī esošiem reģioniem, tostarp tālākajiem, nomaļiem un salu reģioniem, kas no enerģijas patērētājiem var kļūt par enerģijas ražotājiem un gūt lielus ekonomiskus un konkurētspējas ieguvumus, vienlaikus garantējot drošu energoapgādi un viedtīklu ieviešanu un darbību; norāda, ka viedtīklu ieviešana un darbība jo īpaši rada iespējas šiem reģioniem, ļaujot samazināt šo viedtīklu radītās enerģijas izmaksas;

5. uzsver, ka pašlaik tīkla infrastruktūra, tīkla pārvaldība un tirgus noteikumi ir veidoti atbilstoši atomelektrostaciju un fosilā kurināmā elektrostaciju vajadzībām un iespējām, un konkurences ziņā tas ir neizdevīgi attiecībā uz jaunajām tehnoloģijām, piemēram, atjaunojamo enerģiju;

6. aicina dalībvalstis un reģionālās un vietējās iestādes iespējami drīz ieguldīt līdzekļus vietējo viedtīklu izveidē, apsverot visaptverošas iespējas palielināt ieguldījumus ar Eiropas strukturālo un investīciju fondu (*ESIF*) starpniecību, tostarp ar finanšu instrumentiem, lai veicinātu privātus ieguldījumus, ņemot vērā konkrēto reģionu ekoloģiskās, ekonomiskās, sociālās un teritoriālās vajadzības un to īpatnības, jo visiem reģioniem nav iespējams viens risinājums; aicina izvēlēties elastīgu vietēja un reģionāla līmeņa pieeju, lai samazinātu šķēršļus, kas kavē apvienot enerģijas ražošanas, uzglabāšanas un efektivitātes pasākumus, tostarp pāri robežām, un sadarboties ar citām nozarēm, piemēram, informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) un transporta nozari; šajā sakarībā uzsver pārsūknēšanas nozīmi saistībā ar atjaunojamo enerģijas avotu izmantošanu;

7. uzsver — lai ieviestu viedtīklus, vajadzīga stabila ilgtermiņa politikas sistēma; aicina Komisiju 2030. gadam ierosināt vērienīgas stratēģijas, politikas virzienus un mērķus energoefektivitātes un atjaunojamo energoresursu jomā, kā arī attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisiju, lai ieguldītājiem un savstarpēji saistītām nozarēm turpmāk nodrošinātu noteiktību un atvieglinātu viedas energosistēmas attīstību;

8. atgādina, ka "Enerģētikas ceļveža 2050" scenāriju lielākajā daļā pienācīga decentralizētas ģenerācijas integrācija, izmantojot atjaunojamos resursus, nebūs iespējama bez vietēju un reģionālu elektroenerģijas sadales viedtīklu izveidošanas, jo īpaši tāpēc, ka tie veido informācijas saiknes un elektroenerģijas padeves saiknes starp vietējām sociālās un ekonomiskās attīstības teritorijām, nodrošinot šo dažādo enerģijas avotu elastīgu pārvaldību un nepieciešamo dublēšanu; tādēļ prasa pievērst lielāku nozīmi sadales tīkliem; tomēr uzsver, ka viedtīklu attīstība ir saistīta ar efektīvu enerģijas transportēšanu no ražošanas vietas līdz galapatēriņa vietai; turklāt norāda, ka viedtīklu pievienotā vērtība kļūst vēl lielāka, ja saziņa starp tiem notiek plašākā, piemēram, valsts vai pat Eiropas mērogā, un elektroenerģijas pieprasījuma kontrole šādā mērogā, palielinot pieprasījumu, sniedz lielākas iespējas samazināt patēriņu (patēriņa avotus), kad vietējā ražošana ir pārāk maza (vai pārāk liela);

9. aicina ES regulās un direktīvās par iekšējo tirgu izvēlēties elastīgāku pieeju, lai samazinātu šķēršļus reģioniem piemērotu risinājumu īstenošanai enerģijas ražošanas, piegādes un uzglabāšanas ziņā un attiecībā uz efektivitātes pasākumiem un šādu pasākumu apvienošanu, ietverot publiskās un privātās partnerības un pārrobežu projektus;

Viedās energosistēmas

10. uzsver — lai veiksmīgi ieviestu viedtīklus, reģionos un vietējās kopienās ir jāizstrādā stratēģija, kas paredzēta viedām energosistēmām, viedtīkliem kļūstot par reģionālās energosistēmas daļu un iekļaujot lielu daļu saražotās enerģijas no atjaunojamiem energoresursiem, ietverot decentralizētas enerģijas ražošanas iespējas kopā ar decentralizētas enerģijas ražošanas iespējām, energoefektivitātes pasākumus, energotaupības palielināšanu un viedus uzglabāšanas risinājumus, transporta nozari (e-transports) un plašāku apmaiņu starp kaimiņos esošiem tīkliem;

11. norāda uz nozīmi, kāda viedskaitītājiem ir divvirzienu komunikācijas nodrošināšanā, ļaujot patērētājiem iesniegt precīzus rēķinus un palielinot pieprasījuma puses līdzdalību, patērētājiem pielāgojot savus lietoānas ieradumus enerģijas ražošanas maksimālajiem un minimālajiem punktiem; uzsver, ka iedzīvotājiem būtu jāsaņem visi ieguvumi no viedas energosistēmas un ka iedzīvotāju īpašumtiesības palielina uzvedības efektivitāti un tādējādi rada lielāku enerģijas ietaupījumu, izmantojot atvērtos protokolus; uzsver SPO atbildību kā pakalpojumu sniedzējiem vietējām, reģionālām vai valsts iestādēm, lai garantētu piekļuvi šim vispārējas intereses pakalpojumam visiem, nodrošinot tīkla drošību un stabilitāti; uzsver, ka ikvienam pilsonim ir jādod tieša piekļuve patēriņa un ražošanas datiem, lai nodrošinātu efektīvu un drošu viedtīkla darbību; prasa Komisijai veikt pasākumus, lai nodrošinātu, ka elektroierīces (jo īpaši veļas mazgājamās mašīnas, trauku mazgājamās mašīnas, siltumsūkņi, siltumakumulatori u. c.) ir spējīgas darboties automātiski, kopā ar viedskaitītājiem sniedzot patērētājiem vislabvēlīgākos tarifus;

12. aicina Komisiju un tās Viedtīklu darba grupu atjaunināt un paplašināt savu pašreizējo viedtīklu definīciju, iekļaujot viedo energosistēmu; aicina vietējās un reģionālās iestādes pārvaldīt enerģijas patēriņu un slodzes nomešanu, turpināt darbu un pieņemt reģionālās stratēģijas, kas pamatotas viedajā energosistēmā;

Otrdiena, 2014. gada 4. februāra

13. uzsver — lai nodrošinātu viedtīklu ekonomisko efektivitāti reģionos, ir jāapvieno tiešās un netiešās priekšrocības, saistot enerģētikas nozari ar vairākām citām nozarēm, jo īpaši ar mājokļu un transporta nozarēm, kā arī ar vidi, pilsētplānošanu, sociālo iekļaušanu, atkritumu apsaimniekošanu un būvniecības nozari, lai sasniegtu energotaupības mērķus un vienlaikus gūtu maksimālus ekonomiskus ieguvumus, un sabalansētu reģiona energoapgādi un enerģijas pieprasījumu;

14. aicina IKT nozarē veicināt inovāciju un palielināt ieguldījumu apjomu, lai pārvarētu gan viedo tehnoloģiju galvenās problēmas, kas saistītas ar tehnoloģiju un esošā tīkla sadarbspēju, gan regulējuma problēmas; aicina Komisiju un valstu un vietējos dalībniekus radīt pozitīvu tiesisko regulējumu un ieguldījumu sistēmas, lai nodrošinātu iespēju attīstīt savstarpēji izmantojamus IKT risinājumus;

Pozitīva ietekme uz vietējo nodarbinātību

15. mudina visas reģionālās un vietējās pašvaldības apsvērt ieguvumus, ko sniedz ieguldījumi viedajās energosistēmās, kuri var sekmēt videi draudzīgu nodarbinātību vietējā mērogā un tās ilgtspēju; uzsver, ka būvniecības nozare ir viena no galvenajām jomām, kurā tiks radītas darbavietas — ne tikai veicot tiešos ieguldījumus viedajos energotīklos, bet arī sekmējot ES tehnoloģiju izstrādi, inovācijas un mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) konkurētspēju un ieguldot energoefektivitātes pasākumos un, piemēram, renovācijā mājokļu nozarē, un pielāgojoties jauniem tehnoloģiskiem risinājumiem, kas ierosināti energoefektīvu ēku būvniecībai;

16. uzsver, ka viedtīklu izvēršana rada arī iespējas palielināt konkurētspēju un vadošās pozīcijas pasaulē ES tehnoloģiju piegādātājiem tādās nozarēs kā elektrotehnika un elektronika, kuras galvenokārt veido MVU;

17. aicina visus reģionus apsvērt iespējas ieguldīt šīm jaunajām darbavietām vajadzīgo prasmju apguvē un apmācībā, ņemot vērā to, ka ievērojamu skaitu jaunu vietējo darbavietu iespējams izveidot arī IKT pakalpojumu un transporta nozarē, kā arī nozarēs, kas piegādā, piemēram, jaunām iekārtām paredzētu viedu aprīkojumu, infrastruktūru un pakalpojumus, kā arī izvairīties no speciālistu darbaspēka trūkuma un spēt pielāgoties vajadzībām, ko rada jaunu profesiju rašanās attiecīgajās jomās; aicina dalībvalstis un reģionus atbalstīt gan akadēmiskā, gan amatniecības līmenī tādas mācību iniciatīvas atjaunojamās enerģijas jomā kā vides tehniskos pētījumus un jaunus māceklības veidus, piemēram, saules enerģijas speciālistu sagatavošanu; uzsver, ka reģioni, kas veiksmīgi ieviesīs viedu energosistēmu, var piesaistīt reģionam papildu darbavietas specializētu mācību nodrošināšanai, izveidojot tehniskās universitātes un koledžas, kas specializējušās šajā jomā; aicina reģionus sadarboties viedās specializācijas jomā un atzinīgi vērtē shēmas, kurās notiek zināšanu apmaiņa reģionu starpā un pāri robežām; vērš uzmanību uz iniciatīvām, ko EIT ņem vērā zināšanu informācijas kopienā (ZIK) *InnoEnergy* attiecībā uz pētniecību un attīstību saistībā ar viedtīkliem un profesionāļu mācībām šajā nozarē; vērš uzmanību arī uz jauno darbības jomu attiecībā uz reģionālo inovāciju shēmu izveidi,

18. uzsver, ka publiskie ieguldījumi viedajās energosistēmās, tostarp izmantojot Eiropas strukturālos un investīciju fondus (*ESIF*), var veicināt ilgtspējīgas nodarbinātības iespējas, radīt sinerģisku ietekmi un plašāku ietekmi uz nodarbinātību un sniegt vietēja mēroga ilgtermiņa ieguvumus reģioniem ekonomiskajā, sociālajā un vides jomā, un tos var arī izmantot kā instrumentu ekonomisko problēmu risināšanai, jo īpaši reģionos krīzes skartajās valstīs;

Iedzīvotāju uzdevumi

19. uzsver — kā pierādījuši paraugprakses pētījumi un vadošie piemēri — viedās energosistēmas panākumus bieži veido vietēja līmeņa dalībnieki, tas ir, iedzīvotāji, kooperatīvi, vietējā kopiena vai šie dalībnieki kopā; atzīst, ka šāda līdzdalība uzlabo ieguldījumu apstiprināšanu visos viedo energosistēmu elementos; uzsver, ka iedzīvotājiem būtu jāsaņem labāka informācija, kā arī pamudinājumi, piemēram, dinamiski cenu veidošanas mehānismi un piemēroti IKT rīki, lai viņi varētu iesaistīties visos viedās enerģijas infrastruktūras, ražošanas un enerģijas un tīkla plānošanas sadales posmos;

20. ņemot vērā viedtīklu tehniskos aspektus, uzsver to, ka ir svarīgi informēt un izglītot lietotājus, lai viņi kļūtu par informētiem ražojošiem patērētājiem, kuri apzinās šo tīklu sniegtās iespējas, jo īpaši attiecībā uz to sasaisti ar viedajiem skaitītājiem; uzsver, ka ir svarīgi, lai šī izpratnes veicināšana būtu vērsta uz jauniem cilvēkiem, izmantojot izglītības programmas vidusskolu un profesionālās izglītības mācību iestāžu audzēkņiem;

21. aicina Komisiju spēkā esošajos ES tiesību aktos, jo īpaši valsts atbalsta noteikumos, novērst šķēršļus vietējai līdzdalībai, kā arī tās regulatīvās un tiesiskās problēmas; aicina dalībvalstis, veicinot vietējo enerģijas ražošanu un sadalot vietējā līmenī ražotu enerģiju, atbalstīt vietējās enerģijas iepirkšanas iespējas un vietējās enerģijas sadali ne tikai divos virzienos starp tīklu un galalietotāju, bet arī pārrobežu līmenī un starp galalietotāju sistēmām;

22. uzsver, ka viedo energosistēmu ieviešana ievērojami mainīs privāto un publisko vidi, jo elektroenerģijas piegāde būs saistīta ar datu vākšanu un paziņošanu reālajā laikā; tādēļ aicina visos līmeņos ieviest pārredzamas procedūras, iesaistot visus dalībniekus, tostarp iedzīvotājus, uzņēmumus, ražošanas nozari, vietējās pašvaldības, sadales sistēmu operatorus (SSO), pārvades sistēmu operatorus (PPO), vietējās un reģionālās datu aizsardzības amatpersonas vai tiesībsargus un viedtīklu tehnoloģiju piegādātājus;

Datu aizsardzība un privātums

23. uzsver, ka viedo energosistēmu darbības nodrošināšanai būs vajadzīgs liels personas datu apjoms un daudzi profili, tādējādi radot datu drošības pārkāpumu augstu risku; uzsver nepieciešamību pēc augstiem standartiem viedskaitītājiem datu aizsardzības, datu privātuma ziņā, lai ļautu iedzīvotājiem lemt par datiem, kas tiek sniegti tīkla operatoriem, un tos kontrolēt, ievērojot absolūto datu minimumu, kuri ir vajadzīgi enerģijas sniegšanai; norāda, ka īpašas bažas rada viedtīklu sistēmu drošība un ieguvumi, ko patērētājiem sniedz viedskaitītāji, un aicina rūpīgāk izvērtēt šo jomu un turpināt pētījumus par viedskaitītāju datu aizsardzību un datu privātumu; tādēļ uzsver, ka personas dati ir jāaizsargā bez izņēmumiem, lai arī turpmāk nodrošinātu to aizsardzību un drošību; turklāt uzsver, ka datu drošība ir jāietver viedtīklu ieviešanas stratēģijās;

24. uzsver, ka, uzstādot viedskaitītāju sistēmas, ir jāuzlabo datu aizsardzības un privātuma noteikumi un prakse; uzsver, ka viedtīklu darbības un ieviešanas obligāts priekšnoteikums ir datu aizsardzības un datu privātuma nodrošināšana visām personām un mājsaimniecībām, kas pievienotas tīklam; uzsver, ka apkopotie dati būtu jāizmanto tikai, lai nodrošinātu elektroenerģijas piegādes drošību; aicina dalībvalstis pildīt datu aizsardzības noteikumus, saglabājot un attīstot sinerģijas telekomunikāciju un enerģijas tīklos, un ievērot personu tiesības šajā jomā; uzsver, ka attiecībā uz datu vākšanu pārdomātām energosistēmām būtu jāizstrādā standarti, lai nodrošinātu, ka tiek nosūtīti vienīgi atbilstīgi dati nolūkā garantēt elektropiegādes drošību, nodrošinātu, ka nekādi dati netiek nodoti trešām pusēm, nodrošinātu patērētājiem tiesības pārbaudīt un dzēst savāktos datus, ja tie vairs nav vajadzīgi mērķiem, kuriem tie tika savākti vai citādi apstrādāti, un nodrošinātu, ka pilsoņi joprojām ir savu datu īpašnieki un var kontrolēt tos attiecībā uz pusēm, kam viņi piešķīruši piekļuves tiesības šiem datiem;

25. lūdz Komisiju izdot papildu vadlīnijas attiecībā uz viedtīklu personas datu un informācijas, kas nav personas dati, izmantošanu, ņemot vērā pārskatītos ES tiesību aktus par datu aizsardzību, un attiecībā uz apstiprinātajiem noteikumiem par SSO, nodrošinātāju un citu komerciālu struktūru īpašumtiesībām attiecībā uz šiem datiem un to pārvaldību;

Viedo energosistēmu panākumu nodrošināšanas satvars

26. aicina Komisiju veikt pasākumus, lai paātrinātu viedtīklu izvēršanu, īpaši pievēršot uzmanību šādiem aspektiem: ieguldījumu un finansiālu stimulu veicināšana šajā jomā, tehnisko standartu izstrāde, datu aizsardzības nodrošināšana patērētājiem, tiesību aktu kopuma izveide, lai stimulētu viedtīklu izvēršanu, patērētāju interesēm atbilstoša atvērta un konkurētspējīga mazumtirdzniecības tirgus nodrošināšana un pastāvīgs atbalsts tehnoloģiju un sistēmu inovācijām;

27. uzsver, ka jaunajos *ESIF* noteikumos 2014.–2020. gadam dalībvalstīm ir paredzēts pienākums *ESIF* resursus paredzēt ieguldījumiem gudrā, ilgtspējīgā un iekļaujošā Eiropā; norāda, ka tiks noteikta finansējuma minimālā daļa reģioniem, lai tie atkarībā no sava ekonomikas attīstības līmeņa varētu vismaz 20 % no ERAF līdzekļiem ieguldīt enerģijas pārvadē, ievērojamu uzsvaru liekot uz viedtīkliem, tādas enerģijas ražošanā un sadalē, kura iegūta no atjaunojamiem enerģijas avotiem, energoefektivitātē, energotaupībā, kombinētā siltuma un elektroenerģijas ražošanā un zema oglekļa emisiju līmeņa stratēģijās, īpaši uzsverot pilsētvidi, kā arī no viedtīkliem iegūtas enerģijas izplatīšanas līmeni; uzsver, ka publiskajam finansējumam joprojām ir būtiska nozīme privāto ieguldījumu stimulēšanā viedtīklu pētniecībā un attīstībā, kā arī demonstrācijas projektos; norāda, ka Kohēzijas fonds arī ļauj veikt ieguldījumu šajā jomā; aicina dalībvalstis maksimāli izmantot šo jauno iespēju; saistībā ar ieguldījumiem, uz ko neattiecas obligātā tematiskā koncentrācija, uzsver, ka ERAF var izmantot arī tam, lai atbalstītu viedu sistēmu izstrādi enerģijas sadalei, uzglabāšanai un pārvadei un lai iekļautu decentralizētu enerģijas ražošanu no atjaunojamiem energoresursiem;

Otrdiena, 2014. gada 4. februāra

28. uzsver, ka *ESI* fondi ir ieguldījumu katalizatori un ka, tā kā finansēšanas un lēmumu pieņemšanas procesā ir iesaistītas vairākas teritorijas, liela nozīme viedtīklu sekmīgā ieviešanā ir daudzlīmeņu pārvaldībai; atzinīgi vērtē papildu finansēšanas iespējas, ko sniedz programma "Saprātīga enerģija Eiropai";

29. atzinīgi novērtē stingro uzsvaru, kas Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentā likts uz kopīgu interešu viedenerģētikas projektiem, un vienlaikus pauž nožēlu par to, ka patlaban esošajā divu gadu plānā tika iekļauti tikai divi viedtīklu projekti; uzsver, ka jāņem vērā sadales sistēmu līmeņa viedtīklu projekti; uzsver, ka infrastruktūras projektiem ir jāatbilst ilgtspējas un konkurētspējas kritērijiem un to pamatā ir jābūt vienotai pieejai, ko nodrošina, iesaistot sadales sistēmu operatorus; uzsver, ka ir svarīgi attīstīt ziemeļu-dienvidu enerģētikas saikni Vidusjūras reģionā;

30. aicina Komisiju samazināt šķēršļus ieguldījumiem viedajās energosistēmās, jo īpaši, paplašinot izņēmumu darbības jomu saistībā ar valsts atbalsta modernizāciju (VAM), lai nodrošinātu iespēju valsts atbalstu piešķirt visiem reģionālo un vietējo viedo energosistēmu elementiem, tostarp starpnozaru ieguldījumiem un darbībām; mudina viedās energosistēmas kā kategoriju iekļaut gaidāmajā Komisijas regulā, ar ko atzīst noteiktas atbalsta kategorijas par saderīgām ar iekšējo tirgu, piemērojot Līguma 107. un 108. pantu (GBER), un pieņemt regulas par citām grupu atbrīvojuma kategorijām, kuras mijiedarbojas viedo energosistēmu attīstības jomā;

31. uzsver, ka viedās infrastruktūras sadarbspēja ir galvenais noteikums, jo regulatīvā nenoteiktība un atšķirīgi standarti palēnina viedās infrastruktūras izplatīšanos; tādēļ aicina īstenot ciešāku sadarbību starp dažādām Eiropas tehnisko standartu organizācijām; uzsver, ka sadarbspējas nodrošināšanai un tehnoloģiju attīstības un ieviešanas paātrināšanai ir vajadzīgi atvērti standarti;

32. aicina Komisiju veikt pasākumus, lai novērstu tādus galvenos šķēršļus kā sadarbspējas un standartu neesamību (standartizēts automātiskas konfigurēšanas režīms samazinātu izmaksas un ļautu pieslēgt arī nelielus decentralizētus energoresursus (DER) (vai nelielu decentralizētu resursu lietotnes), neskaidrību par pienākumiem un uzdevumiem jaunajās viedtīklu lietotnēs, neskaidrību par izmaksu un ieguvumu sadalījumu un līdz ar to arī par jaunajiem uzņēmējdarbības modeļiem, patērētāju nevēlēšanos piedalīties izmēģinājumos Eiropas reglamentācijas jomā paredzētajos pasākumos, kas var radīt nopietnus šķēršļus projekta rezultātu atkārtojamībai citās valstīs;

33. atgādina par 2011. gada Standartizācijas mandātu Eiropas viedtīklu izvēršanas atbalstam, kura darbs bija jāpabeidz 2012. gadā; atzinīgi vērtē saskaņā ar šīm pilnvarām panākto progresu, taču uzsver, ka ir nepieciešams turpināt darbu; aicina Komisiju sadarboties ar standartizācijas iestādēm, lai paātrinātu to darba pabeigšanu un piešķirtu jaunas pilnvaras, ja to uzskata par nepieciešamu;

34. aicina dalībvalstis turpināt sadarbību un dalīties ar labāko praksi Eiropas Energoregulatoru padomes (*CEER*) forumā par valsts SSO regulējumu; tajā pašā laikā norāda uz SSO organizācijas dažādību, jo, piemēram, dažās dalībvalstīs ir viens SSO, savukārt citās — vairāk nekā 800; mudina dalībvalstis sadarboties ciešāk; aicina dalībvalstis un Komisiju vienoties par vienotu klasifikācijas sistēmu, lai noteiktu, vai organizācija ir uzskatāma par pārvades operatoru, sadales operatoru vai apvienoto operatoru;

35. aicina Komisiju novērtēt, vai saskaņā ar trešo enerģētikas iekšējā tirgus paketi ir jāiesniedz priekšlikumi viedtīklu attīstīšanai un veicināšanai, kas ar efektīvu rīcību ir jāgarantē Komisijai, jo tādējādi varētu iesaistīt arvien vairāk tirgus dalībnieku un atbalstīt potenciālo izvēršanas, attīstības un uzturēšanas sinerģiju telekomunikāciju un enerģētikas tīklos; tomēr uzsver, ka šie priekšlikumi būtu jāintegrē racionālā tiesiskajā regulējumā saskaņā ar Komisijas noteiktajiem principiem;

36. aicina uz sadarbību Eiropas, valstu un reģionāla līmeņa viedtīklu izveidošanā; uzskata, ka viedtīkli nodrošina unikālas iespējas atbalstīt inovācijas, pētniecību un attīstību, darba vietu izveidošanu un Eiropas nozares, jo īpaši MVU, konkurētspējas palielināšanos vietējā un reģionālā līmenī;

37. aicina reģionus veidot sasaisti un dalīties ar ieguvumiem, zināšanām un paraugpraksi, kā arī sadarboties attiecībā uz viedo energosistēmu izmaksu un ieguvumu analīzi, īstenojot ESI fondu teritoriālās sadarbības mērķi; aicina Komisiju izveidot starptautisko tīklu, kurā ir viedo energosistēmu reģioni; aicina pārrobežu reģionus izmantot Eiropas teritoriālās sadarbības grupas juridisko instrumentu, lai kopīgi izveidotu un pārvaldītu vispārējo ekonomisko interešu pakalpojumus atjaunojamo energoresursu un energotaupības jomā un viedtīklu infrastruktūru šādā tīklā;

38. uzsver tādu iniciatīvu nozīmi kā Pilsētas mēru pakts, kas ir plaša kustība Eiropā, kura ietver vietējās un reģionu pašvaldības, kas cīnās pret klimata pārmaiņām, un kuras pamatā ir brīvprātīgas parakstītāju saistības sasniegt un pārsniegt ES mērķi par 20 % samazināt CO_2 līmeni, palielinot energoefektivitāti un attīstot atjaunojamus energoresursus, un šīs saistības apstiprina un atbalsta vietējo pašvaldību centienus, īstenojot ilgtspējīgas enerģētikas politiku; uzsver, ka vietējām pašvssoaldībām ir būtiska nozīme klimata pārmaiņu ietekmes mazināšanā, jo īpaši tāpēc, ka 80 % no enerģijas patēriņa un CO_2 emisijām ir saistītas ar darbībām pilsētās;

o

o o

39. uzdod priekšsēdētājam nosūtīt šo rezolūciju Padomei, Komisijai un Reģionu komitejai.